

Níže najdete návrh vypracované analýzy podle metodické *koncepte 5 klíčových otázek* a příslušných podotázek

KDO?

Kdo je autorem nebo tvůrcem sdělení?

Ze sdíleného příspěvku na Facebooku není možné identifikovat **konkrétního autora**. Tvůrcem sdělení je facebooková stránka Svobodný vysílač, kterou provozuje podle údajů na samotné stránce „iniciátor“ webu Svobodný vysílač pan Pavel Hlávka.

Jaké informace lze o autorovi nebo tvůrci sdělení dohledat?

V sekci INFORMACE na facebookové stránce Svobodného vysílače vede **odkaz na webové stránky**, kde v části O NÁS najdeme další informace – jméno zakladatele webu Svobodný vysílač a odůvodnění, proč stránky provozuje. Na internetu můžeme o provozovateli webu Svobodný vysílač dohledat další informace. Přitom je dobré podívat se nejen na to, co o sobě sám tvrdí daný tvůrce, ale například pomocí vyhledávače Google dohledat, co o něm píše/tvrdí jiní lidé, kteří se médiím věnují.

Kdo má kontrolu nad vznikem a šířením sdělení?

Je to zakladatel a **provozovatel** webu a facebookové stránky Svobodný vysílač. Dále jsou to **fanoušci** stránky, kteří příspěvek dále šíří, a společnost **Facebook**, která poskytuje službu umožňující publikaci a šíření tohoto příspěvku. Mohou to být také **podporovatelé webu**, kteří finančně přispívají na jeho fungování, a **inzerenti**, jejichž reklama se na webu objevuje.

CO?

Co je obsahem sdělení?

Sdělení se skládá z videa ze seriálu Simpsonovi a facebookového příspěvku, který toto video uvádí slovy: „Tohle vás skutečně rozseká...“. V příspěvku autor jinými slovy tvrdí, že **seriál Simpsonovi je součástí určitého spiknutí**, protože poměrně přesně předpovídá, že v budoucnosti nastane krizová situace ohledně koronaviru. **Nejmenovaní „oni“ zanechávají stopy**, abychom je mohli rozšifrovat. Není jasné, kdo jsou „oni“ a proč by to dělali.

Jaké názory jsou ve sdělení přítomny?

Autor příspěvku nám říká **svůj názor** na uvedené video. Jasně naznačuje, co si o videu má divák myslet. Uvádí, že „všechno do puntíku probíhá tak jako v seriálu“. To ovšem není pravda, v uvedené epizodě se události od současné krize dost liší.

Jsou ve sdělení uvedené zdroje a jak se dají obsažené informace ověřit?

Autor své tvrzení v příspěvku **nedokládá důkazy** či **odkazy na věrohodné zdroje**. Neumožňuje nám tedy informace snadno ověřit. Přesto si jeho tvrzení můžeme ověřit například za pomoci vyhledávače – dohledat informace o seriálu Simpsonovi nebo o záměru zanechat nějaké „náznaky“ a „vodítka“.

Jaké informace či vyjádření nejsou ve sdělení zahrnuty?

Jedná se o autorovu **spekulaci** nepodloženou argumenty a bez odkazu na **relevantní zdroje**, které by naznačovaly, že koronavirová epidemie je kýmkoli řízená. Nedozvíme se zde, že seriál spíše reagoval na podobné náznaky, které vypukly krátce před jeho vytvořením a vysíláním. Autor příspěvku **neříká, kdo „zanechává náznaky“**.

KOMU?

Jaké cílové skupině je sdělení určeno?

Sdělení je určeno především **fanouškům** stránky Svobodný vysílač, u nichž autor předpokládá, že už „něco vědí“ z dřívějších. Šíří se však i mimo tuto skupinu. Můžeme se domnívat, že cílovou skupinou jsou obecně **lidé náchylní věřit konspiračním teoriím**, kteří nevěří oficiálním verzím událostí.

Jakým způsobem se sdělení k příjemcům dostává a jak se případně dále šíří?

Zde konkrétně se k příjemcům dostává skrze sociální síť Facebook a šíří se **dalším sdílením**. Příspěvek byl sdílen **více než 1800krát**, má tedy mimořádný dosah. I když by se mohlo zdát, že se jedná o poměrně nevinnou zprávu, ke které lidé budou přistupovat s nadhledem, zběžný pohled do komentářové sekce ukazuje, že komentující tuto **paralelu jako vtip neberou**.

Jak může sdělení ovlivnit názory, postoje a chování příjemců?

Dle komentářů pod příspěvkem je zřejmé, že mnoho fanoušků stránky utvrzuje v jejich názoru, že koronavirus je podvod. Příspěvek v lidech **posiluje nedůvěru** v oficiální verzi událostí prezentovanou institucemi demokratických států nebo seriózními médii a také nedůvěru v dosavadní vědecké poznatky. Může vyvolávat i nedůvěru k preventivním opatřením proti nemoci, nechut' respektovat zjištění a doporučení vědecké komunity, a naopak posilovat důvěru v nekvalitní až nebezpečné zdroje informací. A také pocit, že čtenáři jsou součástí skupiny těch, kdo dokázali prohlédnout lži. Zároveň ale příspěvek v mnohých lidech **vyvolává pobavení** a přistupují k němu s nadhledem.

JAK?

Jak se sdělení snaží upoutat pozornost?

Příspěvek je uveden větou „**Tohle vás skutečně rozseká**“, která má nepochybně za cíl upoutat pozornost. Odkazuje také na **video ze známého a oblíbeného seriálu**, čímž pravděpodobně upoutá ještě větší pozornost.

Video je rámováno jako **výjimečné odhalení** a důkaz o spiknutí mocných – podobnost mezi seriálem a současnou situací „nemůže být náhoda“, autoři příspěvku správně „dešifrovali“ další ze skrytých náznaků a symbolů, které nám „oni“ zanechávají v popkulturní produkci.

Jaký je jazyk a audiovizuální forma sdělení a proč?

Jazyk je **hovorový**, obsahuje chyby. Kromě textu je použit i atraktivní formát **krátkého dvouminutového videa** – úryvku z **populárního seriálu Simpsonovi**. Video je v přístupnějším **českém znění**. V příspěvku jsou nastoleny otázky, které vyzývají k zamyšlení a **reakci**.

Jaké emoce může sdělení v příjemcích vyvolat a proč?

Může vyvolávat **nejistotu, strach**, ale také **rozzlobení**, touhu vzepřít se nařízením. Toto sdělení podněcuje představu, že **vše je ve skutečnosti jinak**, než prezentují oficiální zdroje a média, že za špatnou situaci nemůže nejasná a těžko uchopitelná hrozba koronaviru, ale nějaká **tajná skupina**, která „to vše“ řídí.

PROČ?

Proč bylo sdělení vytvořeno?

Příspěvek by vytvořen, aby autor představil svůj názor a utvrdil sledující v přesvědčení, že současné dění je součástí nějakého plánu a **neprobíhá tak, jak uvádí oficiální verze** událostí.

Kdo má ze sdělení prospěch či užitek?

Prospěch má především **autor** příspěvku, který je s největší pravděpodobností také **provozovatelem** této facebookové stránky a webu. Příspěvek vyvolal silnou a souhlasnou reakci a na české poměry velmi vysoké sdílení. Pomáhá tak **šířit povědomí o značce Svobodný vysílač** a oslovuje nové čtenáře a potenciálně také finanční přispěvatele. Na webu je umístěna **žádost o finanční příspěvky**.

Zprostředkovaně mají z tohoto sdělení prospěch také **další aktéři** (například další provozovatelé alternativních a dezinformačních webů), kteří **těží z prohlubování nedůvěry** v oficiální zdroje informací.

Prospěch má také společnost **Facebook**, která je závislá na množství uživatelů a interakcí na této sociální síti.